

**Kamer
der Volksvertegenwoordigers**

ZITTING 1954-1955.

18 MEI 1955.

WETSVOORSTEL

tot verhoging der pensioenen en weduwenrente-toeslagen van vrijverzekerden-zelfstandigen in dezelfde mate als voor de arbeiders is gebeurd.

TOELICHTING

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

Door de wet van 11 Maart 1954 werd voor de eerste maal het veralgemeend recht op pensioen ingesteld voor de bejaarde zelfstandigen.

Dit recht is, in tegenstelling met de pensioengerechtigheid van de arbeiders, verbonden aan de grens van een bepaald inkomen.

Zo is het dat iedereen moet erkennen dat de pensioengerechtigde zelfstandigen van uit sociaal oogpunt onze belangstelling verdienen.

Het pensioen voor de zelfstandigen bedraagt op heden voor een gehuwd paar maximum 18.000 frank per jaar.

Het is eerder zelden dat al de voorwaarden vervuld worden om dit maximum te bereiken.

Een van de voorwaarden is dat het inkomen niet hoger zou belopen dan 8.000 frank per jaar. Uit de samenvoeging van beide bedragen : 8.000 frank inkomsten + 18.000 frank pensioen = 26.000 frank blijkt dat de wetgever een zekere vorm van sociale gelijkheid heeft betracht met de pensioenen van de arbeiders.

Doordat het arbeiderspensioen op 28.000 frank werd gebracht wordt een verhoging van het pensioen der zelfstandigen tot maximum 20.000 frank gewettigd.

Ingevolge onderhavig wetsvoorstel zou het zelfstandig echtpaar, dat de gestelde ouderdomsgrens heeft bereikt, een verhoging krijgen van 2.000 frank per jaar, en indien al de voorwaarden vervuld worden maximum 20.000 frank per jaar ontvangen. De alleenstaande zou wanneer al de voorwaarden vervuld zijn, 13.400 frank ontvangen.

Wat betreft de weduwenrentetoeslag weze opgemerkt dat, in de sector van de zelfstandigen, tot op heden geen eigenlijk weduwenpensioen bestaat. In deze sector kunnen de weduwen slechts aanspraak maken op het ouderdomspensioen van alleenstaande en zulks vanaf hun 65e verjaardag.

Ons voorstel beoogt de invoering van een eigenlijk weduwenpensioen vanaf 45-jarige ouderdom. Dit voorstel is ingegeven door een streven naar sociale gelijkheid.

**Chambre
des Représentants**

SESSION 1954-1955.

18 MAI 1955.

PROPOSITION DE LOI

augmentant les pensions et les majorations de rente de veuve des assurés libres indépendants dans la même mesure que pour les travailleurs

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La loi du 11 mars 1954 a instauré, pour la première fois, le droit généralisé à la pension pour les travailleurs indépendants âgés.

Contrairement au droit à la pension des travailleurs, ce droit est subordonné à un revenu déterminé.

Dès lors, chacun reconnaîtra qu'au point de vue social les indépendants pouvant prétendre à la pension, méritent notre attention.

Actuellement, pour un couple marié, la pension des indépendants s'élève annuellement à 18.000 francs au maximum.

Il arrive rarement que sont réunies toutes les conditions requises pour atteindre ce maximum.

L'une de celles-ci est que le revenu ne soit pas supérieur à 8.000 francs par an. L'addition des deux taux : 8.000 francs de revenus + 18.000 francs de pension = 26.000 francs, démontre que le législateur a voulu réaliser une certaine forme d'égalité sociale par rapport aux pensions des travailleurs.

La pension des travailleurs ayant été portée à 28.000 francs, il est justifié de porter celle des indépendants au maximum de 20.000 francs.

La présente proposition de loi assurerait aux conjoints indépendants, qui ont atteint la limite d'âge prévue, une majoration annuelle de 2.000 francs, et porterait leur pension à un maximum de 20.000 francs, si toutes les conditions sont réunies. L'isolé qui remplirait toutes les conditions recevrait 13.400 francs.

En ce qui concerne la majoration de rente de veuve, il est à remarquer que, jusqu'à présent, il n'existe pas de pension de veuve proprement dite dans le secteur des indépendants. Dans celui-ci les veuves ne peuvent prétendre qu'à la pension de vieillesse d'un isolé, et ce à partir de leur 65e anniversaire.

Notre proposition tend à instaurer la pension de veuve proprement dite dès l'âge de 45 ans. Elle s'inspire d'un souci d'égalité sociale.

Volgens de wet Van den Daele van 29 December 1953 zou een ruim deel der pensioengerechtigden met gemengde loopbaan ten laste vallen van de sector arbeiders.

Door de nieuwe wet op de arbeiderspensioenen, die op 10 Mei 1955 door de Kamer werd goedgestemd, wordt het stelsel helemaal veranderd, zodat de sector pensioenen der zelfstandigen een veel grotere last zal dragen van de gemengde loopbaan. Dit is niet rechtvaardig.

Daarenboven wie geen enkele beroepsbedrijvigheid heeft gehad valt, wanneer hij pensioengerechtigd wordt, ook ten laste van de sector zelfstandigen. Dit is eveneens onrechtvaardig, daar deze categorie ten laste zou moeten vallen van de gehele gemeenschap.

Artikel 25 van de wet betreffende het rust- en overlevingspensioen voor arbeiders die op 10 Mei 1955 door de Kamer werd goedgestemd, behelst in beginsel dat de Staat voor de personen met gemengde loopbaan de last moet dragen van de pensioenrechten, overeenstemmend met die jaren van de beroepsloopbaan die voorafgaan aan de datum van 1 Januari 1926, zijnde de datum waarop de verplichte verzekering tegen ouderdom en vroegtijdige dood voor de arbeiders werd ingevoerd.

Het ware redelijk ditzelfde beginsel toe te passen op de sector van de niet loontrekenden, met dien verstande dat voor deze laatste de verplichte stortingen voor pensioen slechts werd ingevoerd met ingang van 1 Januari 1954.

Er weze opgemerkt dat deze staatstussenkomst in de sector van de arbeiders afhankelijk is van de jaarlijkse toelage, voorzien in art. 16 van hogergenoemde wet.

De toepassing van hetzelfde beginsel in de sector van de niet loontrekenden zou dus aan het stelsel belangrijke nieuwe inkomsten bezorgen.

D'après la loi Van den Daele du 29 décembre 1953, une partie considérable des bénéficiaires à carrière mixte tombaient à charge du secteur des ouvriers.

La nouvelle loi sur les pensions des ouvriers, adoptée le 10 mai 1955 par la Chambre, modifie complètement le système, de sorte que le secteur des pensions des indépendants supportera une charge beaucoup plus lourde de la carrière mixte. Cela n'est pas équitable.

En outre, celui qui n'a jamais exercé une activité professionnelle tombe également, au moment de la pension, à charge du secteur des indépendants. Cela est également inéquitable, car cette catégorie devrait être à charge de toute la communauté.

L'article 25 de la loi relative à la pension de retraite et de survie des ouvriers, votée par la Chambre le 10 mai 1955, part du principe que pour les personnes à carrière mixte, l'Etat doit supporter la charge de la quote-part de la pension afférente aux années de la carrière professionnelle antérieures à la date du 1er janvier 1926, qui est la date de l'instauration de l'assurance obligatoire en vue de la vieillesse et du décès prématuré des ouvriers.

Il serait logique d'appliquer le même principe dans le secteur des non-salariés, compte tenu du fait que pour ces derniers les versements obligatoires pour la pension n'ont été instaurés qu'à partir du 1er janvier 1954.

Il convient de remarquer que cette intervention de l'Etat dans le secteur des ouvriers est subordonnée à la subvention annuelle, prévue à l'article 16 de la loi susmentionnée.

L'application du même principe dans le secteur des non-salariés procurerait au régime de nouvelles recettes importantes.

A. DE CLERCK.

WETSVOORSTEL

Eerste artikel.

Tabel III gevoegd bij de wetten betreffende de verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en vroegtijdige dood, geordend bij het besluit van de Regent van 12 September 1946 en gewijzigd bij de besluitwetten van 8 Januari en 27 Februari 1947 en bij de wetten van 1 Juli 1948, 30 December 1950, 13 Juli 1951 en 11 Maart 1954, wordt door de bij deze wet gevoegde tabel III vervangen.

Art. 2.

Een artikel 60bis, luidend als volgt wordt in bovenvermelde geordende wetten ingelast:

« Artikel 60bis. — § 1. — In afwijking van de artikelen 52, 54, 55, 56 en 58 en voor zover zij geen aanvullend ouderdoms- of overlevingspensioen geniet, wordt aan de weduwe van Belgische nationaliteit van een onderwerpene aan de wet tot uitbreidung van de gezinsvergoedingen voor de werkgevers en de niet-loontrekenden, overleden na 1 Januari 1954 die ten minste één jaar huwelijkeltelt, en de leeftijd van 45 jaar heeft bereikt, onder de hierna opgegeven voorwaarden een weduwenrentetoeslag verleend waarvan het jaarlijks bedrag in de bij deze wet gevoegde tabel IV wordt bepaald.

PROPOSITION DE LOI

Article premier.

Le tableau III annexé aux lois relatives à l'assurance en vue de la vieillesse et du décès prématuré, coordonnées par l'arrêté du Régent du 12 septembre 1946 et modifiées par les arrêtés-lois des 8 janvier et 27 février 1947, ainsi que par les lois des 1er juillet 1948, 30 décembre 1950, 13 juillet 1951 et 11 mars 1954, est remplacé par le tableau III annexé à la présente loi.

Art. 2.

Il est inséré dans lesdites lois coordonnées, un article 60bis rédigé comme suit :

« Article 60bis, § 1. — Par dérogation aux articles 52, 54, 55, 56 et 58 et qu'autant qu'elle soit âgée de 45 ans au moins et ne bénéficie pas d'un complément de pension de vieillesse ou de survie, la veuve de nationalité belge d'un assujetti à la loi étendant les allocations familiales aux employeurs et aux non-salariés, décédé après le 1er janvier 1954 et après un an au moins de mariage, bénéficiera aux conditions indiquées ci-dessous, d'une majoration de rente de veuve dont le taux annuel est fixé au tableau IV annexé à la présente loi.

» De leeftijd van 45 jaar is niet vereist voor de weduwe die op het ogenblik van het afsterven van haar echtgenoot, aan een der volgende voorwaarden beantwoordt :

- » a) ten minste voor 66 % arbeidsonbekwaam is;
- » b) een kind van minder dan 18 jaar ten laste heeft. Deze leeftijd wordt op 21 jaar gebracht indien het kind studeert. Er wordt met geen leeftijdsgrafs rekening gehouden indien het een kind betreft dat door een fysieke of geestelijke onbekwaamheid getroffen is. Er wordt rekening gehouden met de wettelijke, de natuurlijke en aangenomen kinderen van de weduwe, van haar echtgenoot of van haar echtgenoten.

» De weduwe bedoeld in volgend lid die niet meer aan de bij deze bepalingen voorziene voorwaarden beantwoordt, zal de weduwenrentetoeslag toegekend bij dit artikel, verliezen.

» Het maximumbedrag van de weduwenrentetoeslag wordt verleend wanneer de bestaansmiddelen van de weduwe, vastgesteld overeenkomstig de artikelen 44 en 46 5.300 frank niet overschrijden.

» Voor de berekening der bestaansmiddelen wordt er rekening gehouden met het gedeelte der weduwenrente verhoogd met de Rijksbijdrage, dat het verschil te boven gaat tussen het absoluut maximumbedrag van de weduwenrentetoeslag waarop de weduwe aanspraak mag maken en het bedrag van 10.000 frank.

» Indien het bedrag der bestaansmiddelen vorenvermelde som van 5.300 frank overschrijdt, wordt het bedrag van de toeslag vastgesteld op het verschil tussen het maximum bedrag dat aan de weduwe mag worden verleend, met inachtneming van tabel IV bij deze wet gevoegd en het gedeelte der bestaansmiddelen dat 5.300 frank te boven gaat.

» § 2. — De toeslag wordt aan de weduwe van vreemde nationaliteit niet verleend, tenzij een verdrag tot gelijkstelling met haar land van herkomst werd gesloten.

» § 3. — De weduwenrentetoeslag verleend overeenkomstig § 1 gaat in met de eerste der maand volgend op die van het overlijden van de echtgenoot en met de eerste der maand volgend op die in de loop waarvan de aanvraag werd ingediend indien deze formaliteit meer dan zes maanden na het overlijden van de echtgenoot wordt vervuld.

» Deze toeslag is enkel betaalbaar op voorwaarde dat de weduwe werkelijk in België verblijft. »

Art. 3.

De volgende wijzigingen worden gebracht aan bovenvermelde geordende wetten :

« § 1. — Artikel 61, § 4, 1^e, tweede lid, wordt met volgende woorden aangevuld : « een betrekking hebben op de weduwe bedoeld in artikel 60bis ». »

» § 2. — In artikel 91, § 2, worden de woorden « verleend overeenkomstig artikel 52 » na de woorden « De gerechtigden op een weduwenrentetoeslag » toegevoegd. »

Art. 4.

« § 1. — Het bedrag van de ouderdomsrentetoeslag na onderzoek omtrent de bestaansmiddelen, toegekend vóór de datum van inwerkingtreding van deze wet, wordt ambts-halve vermeerderd, overeenkomstig artikel 1 van deze wet,

» L'âge de 45 ans n'est pas requis pour la veuve qui, au décès de son mari, remplissait une des conditions ci-après :

- » a) être frappée d'une incapacité de travail d'au moins 66 %;

» b) avoir à charge un enfant de moins de 18 ans. Cette limite d'âge est portée à 21 ans si l'enfant est aux études. Il n'est tenu compte d'aucune limite d'âge s'il s'agit d'un enfant atteint d'incapacité physique ou mentale. Il est tenu compte des enfants légitimes, des enfants naturels et des enfants adoptés de la veuve, de son ou de ses époux.

» La veuve visée à l'alinéa ci-dessous et qui ne répond plus aux conditions prévues par ces dispositions, perdra le bénéfice de la majoration de rente de veuve qui lui est reconnue par le présent article.

» Le taux maximum de la majoration de rente de veuve est octroyé si les ressources de la veuve, fixées conformément aux articles 44 et 46, ne dépassent pas 5.300 francs.

» Pour le calcul des ressources, il est tenu compte de la part de la rente de veuve, accrue de la contribution de l'Etat, qui excède la différence entre le taux absolu de la majoration de rente de veuve auquel la veuve a droit et le taux de 10.000 francs.

» Si les ressources excèdent la somme précitée de 5.300 francs, le montant de la majoration est fixé sur la base de la différence entre le taux maximum pouvant être octroyé à la veuve, compte tenu du tableau IV annexé à la présente loi, et la part des ressources qui excède 5.300 francs.

» § 2. — La majoration n'est octroyée à la veuve de nationalité étrangère que s'il existe avec son pays d'origine un accord prévoyant la réciprocité.

» § 3. — La majoration de rente de veuve octroyée conformément au § 1er prend cours à partir du premier jour du mois qui suit la date du décès de son conjoint et à partir du 1er du mois qui suit le mois au cours duquel a été introduite la demande, si cette formalité est accomplie plus de six mois après le décès du conjoint.

» Cette majoration n'est payable qu'à condition que la veuve réside effectivement en Belgique. »

Art. 3.

Les modifications ci-dessous sont apportées aux lois coordonnées susmentionnées :

« § 1er. — L'article 61, § 4, 1e, deuxième alinéa, est complété par les mots « et se rapportent aux veuves visées à l'article 60bis ». »

» § 2. — A l'article 91, § 2 sont insérés après les mots : « Les bénéficiaires d'une allocation d'orphelin » les mots : « accordée conformément à l'art. 52 ». »

Art. 4.

« 1er. — Le montant de la majoration de rente de vieillesse accordée après enquête sur les ressources, avant la date de l'entrée en vigueur de la présente loi, est augmenté d'office conformément à l'article premier de la présente

zonder dat voor ieder gerechtigde een nieuwe beslissing dient getroffen.

» § 2. — De weduwen die wensen te genieten van de weduwenrentetoeslag overeenkomstig artikel 60bis, zijn er toe gehouden daartoe een aanvraag in te dienen. Dergelijke aanvragen welke zullen ingediend zijn vóór een datum welke door de Koning zal vastgesteld worden, zullen hun uitwerking hebben ten vroegste op de datum van inwerkintreding van deze wet. »

Art. 5.

Deze wet treedt in werking op 1 Januari 1955.

loi, sans qu'une nouvelle décision doive intervenir pour chaque bénéficiaire.

» § 2. — Les veuves qui désirent bénéficier de la majoration de rente de veuve conformément à l'article 60bis sont tenues d'introduire une demande à cet effet. Lorsqu'elles sont introduites avant une date à fixer par le Roi, ces demandes sortiront leurs effets au plus tôt à la date de l'entrée en vigueur de la présente loi. »

Art. 5.

La présente loi entrera en vigueur le 1er janvier 1955.

A. DE CLERCK,
G. VAN DEN DAELE,
A. DEQUAE,
E. CHARPENTIER,
J. DE SAEGER,
J. DUPONT.

TABEL III.

Ouderdomsrentetoeslag.

Geboortejaar	A) Gehuwde		B) Andere gerechtigden
	mannelijke gerechtigden		
—	—	—	—
1867 (of vroeger)	20.000	13.400	
1868	20.000	13.400	
1869	20.000	13.400	
1870	19.900	13.300	
1871	19.900	13.300	
1872	19.800	13.200	
1873	19.800	13.200	
1874	19.700	13.100	
1875	19.700	13.100	
1876	19.600	13.000	
1877	19.500	12.900	
1878	19.400	12.800	
1879	19.400	12.800	
1880	19.400	12.800	
1881	19.300	12.700	
1882	19.200	12.600	
1883	19.200	12.600	
1884	19.100	12.500	
1885	19.100	12.500	
1886	19.000	12.400	
1887	18.900	12.300	
1888	18.800	12.200	
1889	18.700	12.100	
1890	18.600	12.000	
1891	18.600	12.000	
1892	18.500	11.900	
1893	18.400	11.800	
1894	18.300	11.700	
1895	18.200	11.600	
1896	18.100	11.500	
1897	18.000	11.400	
1898	17.900		
1899	17.700		
1900	17.600		
1901	17.500		
1902	17.400		
1903	17.300		
1904	17.200		
1905	17.100		
1906	17.000		
1907	16.900		

TABLEAU III.

Majoration de rente de vieillesse.

Année de naissance	A) Bénéficiaires mariés		B) Autres bénéficiaires
	du sexe masculin		
1867 (ou avant)	20.000	13.400	
1868	20.000	13.400	
1869	20.000	13.400	
1870	19.900	13.300	
1871	19.900	13.300	
1872	19.800	13.200	
1873	19.800	13.200	
1874	19.700	13.100	
1875	19.700	13.100	
1876	19.600	13.000	
1877	19.500	12.900	
1878	19.400	12.800	
1879	19.400	12.800	
1880	19.400	12.800	
1881	19.300	12.700	
1882	19.200	12.600	
1883	19.200	12.600	
1884	19.100	12.500	
1885	19.100	12.500	
1886	19.000	12.400	
1887	18.900	12.300	
1888	18.800	12.200	
1889	18.700	12.100	
1890	18.600	12.000	
1891	18.600	12.000	
1892	18.500	11.900	
1893	18.400	11.800	
1894	18.300	11.700	
1895	18.200	11.600	
1896	18.100	11.500	
1897	18.000	11.400	
1898	17.900		
1899	17.700		
1900	17.600		
1901	17.500		
1902	17.400		
1903	17.300		
1904	17.200		
1905	17.100		
1906	17.000		
1907	16.900		

TABEL IV.

Weduwenrentetoeslag.

Geboortejaar van de overleden echtgenoot

1867	10.000
1868	10.000
1869	10.000
1870	10.000
1871	10.000
1872	10.000
1873	9.940
1874	9.940
1875	9.940
1876	9.940
1877	9.940
1878	9.880
1879	9.880
1880	9.880
1881	9.880
1882	9.880
1883	9.820
1884	9.820
1885	9.820
1886	9.820
1887	9.820
1888	9.760
1889	9.760
1890	9.760
1891	9.760
1892	9.760
1893	9.700
1894	9.700
1895	9.700
1896	9.700
1897	9.700
1898	9.640
1899	9.640
1900	9.640
1901	9.640
1902	9.640
1903	9.580
1904	9.580
1905	9.580
1906	9.580
1907	9.580
1908 en later	9.500

TABLEAU IV.

Majoration de rente de veuve.

Année de naissance de l'époux décédé

1867	10.000
1868	10.000
1869	10.000
1870	10.000
1871	10.000
1872	10.000
1873	9.940
1874	9.940
1875	9.940
1876	9.940
1877	9.940
1878	9.880
1879	9.880
1880	9.880
1881	9.880
1882	9.880
1883	9.820
1884	9.820
1885	9.820
1886	9.820
1887	9.820
1888	9.760
1889	9.760
1890	9.760
1891	9.760
1892	9.760
1893	9.700
1894	9.700
1895	9.700
1896	9.700
1897	9.700
1898	9.640
1899	9.640
1900	9.640
1901	9.640
1902	9.640
1903	9.580
1904	9.580
1905	9.580
1906	9.580
1907	9.580
1908 et après	9.500